

121 . Giurgești | Comuna: Costești | Județ: Iași | Punct: Dealul Mănăstirii / Chetrosu | Anul: 2014

Anul: 2014

Cod RAN: 95578.01

Perioade: Preistorie

Epoci: Neolitic, Eneolitic, Epoca bronzului timpuriu

Tipuri sit: descoperire izolată

Categorii sit: Domestic

Autori: Dumitru Boghian, Sergiu Constantin Enea, Sorin Ignătescu, Radu Pârnău, Cristian Secu

Instituții: Universitatea "Ștefan cel Mare" Suceava, Liceul "Ion Neculce" Târgu Frumos, Universitatea "Ștefan cel Mare" Suceava, Academia Română, Filiala Iași, Universitatea "Alexandru Ioan Cuza" - CISA, Iași

Raport

Situl arheologic Giurgești–Dealul Mănăstirii (Chetrosu), cunoscut și sub denumirea Sub Pădure, este o așezare cucuteniană de înălțime (311 m altitudine absolută; 100 m altitudine relativă, față de albia Bahluietului), situată pe un promontoriu cvasi-triunghiular, orientat spre sud, evoluat din Dealul Ulmișul, în partea de NE a satului, la N de școală și la NV de biserică. Este flancat de pârâul Cotocu (Chetrosu/ Pășcănia/Bărbătești), la est, și Bahluiet, spre vest, în zona imajului satului, proprietate a Consiliului Local Costești (coordonate geografice 47°14'21,22"N, 26°54'15,11"E) (fig. 1-2; 4.3-7). Denumirea locului este legată de Schitul Giurgești (fig. 3), existent până în timpul celui de-al doilea război mondial, când a fost ars (1944). (1) Promontoriul are pante foarte abrupte (25-50°), pe laturile de vest, sud și est, între altitudinile de 225-275 m, iar de la 275/280 m până la 311,1 m versanții sunt mai puțin înclinați (5-10°), suprafața devenind cvasi-orizontală (2-5°) pe platou. Versantul vestic, dinspre Bahluiet, este cuestasiform, iar cel sudic, deasupra confluenței Bahluiet-Cotocu, și cel estic, dinspre valea Cotocului/Chetosului, prezintă intense procese de eroziune.

Semnalat din perioada interbelică, de învățătorul Vasile D. Diaconescu (1937) (2), cercetat de către Ecaterina Vulpe și Meluța Miroslav (Marin), în august-septembrie 1942 (3) și, ulterior (1970-1991), prin unele investigații periegetice (C. Mihai (4), D. Boghian), acest sit este foarte puțin cunoscut în literatura de specialitate, deoarece materialele rezultate, unele amestecate cu cele de la Costești-Cier, au rămas nepublicate. De atunci și până în prezent, situl s-a degradat continuu, în urma lucrărilor genistice din cel de-al doilea război mondial (operațiunile militare Târgu Frumos, aprilie-mai 1944, și Iași-Chișinău, august 1944), a împăduririlor și despăduririlor repetate și prin eroziunea de pe versantul sud-estic (alunecările de teren), către pârâul Cotocu/Pășcănia/Chetrosu.

Cercetările de diagnostic arheologic (27 iulie-14 august 2014), au vizat determinarea gradului de afectare naturală și antropică a sitului, realizarea unor investigații non-intruzive (scanări magnetometrice) și intruzive (realizarea unui sondaj stratigrafic), pentru obținerea unor date arheologice și stabilirea stadiului de păstrare a complexelor, vestigiilor și obținerea unei documentații stratigrafice și planimetrice. Pentru atingerea obiectivelor propuse, deocamdată, au fost studiate diferite materiale cartografice, au fost întreprinse cercetări periegetice, geomorfologice și pedologice.

Astfel, s-a putut stabili că materialele arheologice Cucuteni A3 se găsesc răspândite pe un areal de circa 20 ha, în partea de N-E a satului Giurgești, aflată pe interfluviul Bahluiet-Cotocu/Chetrosu (aproximativ 200-225 m altitudine), către confluența acestora, pe pantele sudice și estice ale promontoriului, între 225 și 300 m altitudine, cât și pe platoul cvasi-orizontal. În momentul de față, potrivit răspândirii materialelor, este dificil a afirma dacă este vorba de o singură locuire sau de suprapunerea vestigiilor din mai multe etape ocupaționale sau doar de materiale purtate din sit, deoarece zona este acoperită de construcții și de vegetație arboricolă. (5)

Din aerofotografii (6) (fig. 4.1-2) și pe baza observațiilor geomorfologice din teren, precizăm că mai bine de jumătate din suprafața sitului este puternic bulversată de eroziuni: rupturi de pantă, alunecări de tip hârtop către valea pârâului Cotocu, de segmente longitudinale de drum de țară care s-au adâncit prin precipitații, căpătând aspectul unor ravene (fig. 5.1-2; 6.1-8; 7.1-6). Nu excludem ca unele lucrări genistice să fi creat condițiile pentru erodarea sitului. În multe cazuri, în șanțurile și ravenele, care au afectat puternic depunerea arheologică, se observă stratul de cultură, cuprins între 0,40 și 0,80 m adâncime, din care au fost recuperate multe fragmente ceramice, pictate și uzuale, arme și unelte din piatră, materiale osteologice, lipituri de la structura locuințelor și cuptoarelor etc (fig. 7.7-8; 8.1-8; 9-10). Cu toate acestea, există, mai ales pe platou, suprafețe care par neafectate și care ar putea conserva bine unele complexe.

În dreptul sitului, pe valea pârâului Cotocu/ Chetrosu/ Pășcănia, în versantul vestic al Dealului Ulmișul, s-a dezvoltat o deschidere naturală, în care se observă nivelurile basarabiene de gresie bine cimentată (fig. 5.3-8), orizont care apare și pe valea Bahluiețului, în Dealul Pietrișul, la Costești.

În aceste condiții, considerăm că trebuie continuată monitorizarea sitului arheologic de la Giurgești–Dealul Mănăstirii (Chetrosu/Sub Pădure) și se impune realizarea unor sondaje arheologice și chiar cercetări sistematice, pentru determinarea precisă a gradului de preservare a complexelor în zonele neafectate de eroziune și intervenții antropice.

Note

- 1. Informațiile despre schit sunt puține și confuze (N. Stoicescu, Reperoriul bibliografic al localităților și monumentelor medievale din Moldova, București, 1974, p. 327-328, vocile Giurgeni, Giurgești). Așezământul monahal apare pe o hartă din 1865 (Planul cotunilor Giurgeștii, Costeștii și Corneștii de pe moșia Ruginoasa, județul Suciava, plasa Siretiu, a Principiului Stapânitori Alecsandru Ioan I, 1865).
2. D. Boghian, S.-C. Enea, S. Ignătescu, Luminița Bejenaru, Simina Margareta Stanc, Comunitățile cucuteniene din zona Târgului Frumos. Cercetări interdisciplinare în siturile Costești și Giurgești, Editura Universității "Al. I. Cuza" din Iași, Iași, 2014, p. 24.
3. Ecaterin Vulpe, Raport asupra săpăturilor din comuna Costești-Baia, în Raport asupra activității MNA pe anii 1942-1943, București, 1944, p. 38 (august–septembrie 1942, șapte tranșee, din care unul a fost trasat transversal pe axul lung al sitului, probabil pe direcția NV-SE, de 20 m lungime).
4. C. Mihai, Așezările de la Giurgești și Buznea în zona Târgului Frumos, în Danubius, 6-7, 1972-1973, p. 11-12 (a recuperat materialele dintr-o groapă).
5. Din literatura anterioară ar reieși faptul că este vorba de cel puțin două locuri (N. Zaharia, M. Petrescu-Dîmbovița, Emilia Zaharia, Așezări din Moldova, București, 1970, p. 288; D. Monah, Șt. Cucuș, Așezările culturii Cucuteni, Iași, 1985, p. 100; V. Chirica, M. Tanasachi, Repertoriul arheologic al județului Iași, vol. II, Iași, 1985, p. 419).
6. A. Asăndulesei, Oblique air photography for Chalcolithic sites from Eastern Romania Analysis and interpretation. Some examples, în SAA, XX, 2014, p. 81, fig.10-11.

Informații suplimentare online

[Raportul 5455 din cronica.cimec.ro](#)

[Localizare pe hartă, folosind Mapserver Cimec.ro](#)
